

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul actului normativ

LEGE

pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind aprobarea programelor guvernamentale de creditare „StudentInvest” și „FamilyStart”, precum și pentru modificarea art. 128 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Măsurile prevăzute în prezentul act normativ sunt cuprinse în pachetul „Sprijin pentru România” și sunt inițiate de Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

2.2. Descrierea situației actuale

I. Potrivit dispozițiilor art. 4 din *Hotărârea Guvernului nr. 22/2022 privind organizarea și functionarea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse*, acesta elaborează și promovează politici publice și acte normative în domeniul politicilor familiale, protecției drepturilor copilului și adopției, combaterii violenței domestice și al egalității de șanse între femei și bărbați, activității de tineret, în deplina concordanță cu prevederile *Programului de guvernare* și cu obligațiile României ce decurg din statutul de stat membru al Uniunii Europene, pentru domeniile sale de activitate.

De asemenea, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse inițiază proiectele de acte normative care vizează susținerea familiei și a tinerilor.

Statul român este semnatar al *Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități*, ratificată de Parlamentul României prin *Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007*. În acest sens, statul român și-a asumat o serie de responsabilități pentru garantarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, astfel încât acestea să poată participa la viața socială.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 25 lit. b) din *Convenție*, statul român se obligă să furnizeze acele servicii de sănătate specifice, necesare persoanelor cu dizabilități, inclusiv servicii adecvate de diagnosticare și de intervenție timpurie, precum și servicii menite să prevină riscul apariției altor dizabilități, inclusiv în rândul copiilor și persoanelor vârstnice.

Obiectivele intervenției de urgență sunt următoarele:

- susținerea studenților și a familiilor tinere;
- echilibrarea pe termen lung a sistemului de pensii din România;

· îndeplinirea obligațiilor asumate de România prin ratificarea *Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități*.

În conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, cu modificările și completările ulterioare, prin care s-a stabilit înființarea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, a fost aprobată *Hotărârea Guvernului nr. 22/2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse*.

Potrivit prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 22/2022*, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse exercită, în condițiile legii, în domeniile proprii de competență, următoarele funcții:

a) de strategie și planificare, prin care:

1. elaborează, actualizează și coordonează aplicarea strategiilor, planurilor și programelor din domeniile sale de activitate;
2. elaborează documentele de politici publice în domeniile sale de activitate;
3. asigură elaborarea de cercetări, studii și prognoze pentru fundamentarea politicilor, strategiilor și programelor din domeniile sale de activitate;
4. asigură cadrul juridic și instituțional pentru facilitarea și stimularea dialogului asupra politicilor, strategiilor și deciziilor ce decurg din domeniile sale de activitate;

b) de reglementare, sinteză și avizare, prin care:

1. elaborează proiecte de acte normative în domeniile sale de activitate;
.....
3. emite acte de reglementare în domeniile sale de activitate, potrivit prevederilor legale;
4. asigură includerea măsurilor destinate domeniilor politicilor familiale, tineretului, protecției drepturilor copilului și adopției, violenței domestice și egalității de șanse între femei și bărbați în cadrul politicilor și strategiilor elaborate la nivelul Guvernului României;
.....

d) de autoritate de stat, prin care:

1. asigură implementarea politicilor guvernamentale în domeniile sale de activitate;
.....
5. elaborează politici, proiecte și programe în domeniile sale de activitate și implementează aceste politici, proiecte și programe atât prin aparatul propriu, cât și prin intermediul entităților care își desfășoară activitatea în subordinea sau sub autoritatea sa.

II. Prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, statuează pentru copiii și tinerii pentru care s-a stabilit o măsură de protecție specială, precum și mamele protejate în centre maternale, dreptul la hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucării, transport, materiale cultural-sportive, precum și sume de bani pentru nevoi personale.

Cuantumul acestor sume a fost actualizat ultima dată în anul 2014, motiv pentru care în prezent acesta nu mai corespunde evoluțiilor înregistrate de contextul

economico-social general, ceea ce determină apariția unor dificultăți obiective în ceea ce privește asigurarea respectării nevoilor de bază ale copiilor pentru care este stabilită, în condițiile legii, măsura de protecție specială la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau pentru care a fost instituită tutela.

Menținerea sumelor alocate pentru acoperirea nevoilor de bază ale copiilor din sistemul de protecție specială la nivelul anului 2014, în condițiile în care ultimii ani au marcat creșteri semnificative de prețuri la majoritatea categoriilor de servicii sau bunuri, poate favoriza inclusiv apariția unor situații de marginalizare sau discriminare a acestora, din considerente strict de natură financiară, ale căror cauze nu pot fi în niciun caz imputabile copiilor pentru care menținerea în familia naturală nu a mai fost în interesul lor superior.

Lipsa reflectării creșterilor de prețuri în cuantumul sumelor pe care statul le alocă pentru îngrijirea copiilor din sistemul de protecție specială se răsfrânge în egală măsură și asupra activității și măsurilor prin care autoritățile de la nivel local trebuie să asigure îngrijirea copiilor din sistemul de protecție specială.

În condițiile în care finanțarea acestor activități se realizează aproape în totalitate din resurse financiare provenite de la bugetul de stat, intervențiile autorităților responsabile s-au dovedit a fi în mod semnificativ îngreunate de imposibilitatea acestora de a ține pasul cu scumpirile înregistrate în piață.

Având în vedere dispozițiile legale precum și atribuțiile Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse menționate mai sus, luând în considerare faptul că neadoptarea măsurilor active propuse prin prezentul act normativ poate avea un impact negativ asupra securității naționale din perspectiva efectelor scăderii demografice, coroborat cu efectele economice asociate și ținând cont de necesitatea intervenției de urgență în domeniul politicilor demografice, al natalității, al întemeierii familiilor și politicilor publice în domeniul sănătății, este imperios necesară promovarea prezentului proiect de ordonanță de urgență a Guvernului.

2.3. Schimbări preconizate

I. Potrivit prezentului act normativ, urmare a dispozițiilor legale incidente, se creează cadrul legal pentru implementarea programelor guvernamentale „StudentInvest” și „FamilyStart”.

Programul guvernamental „StudentInvest”

Programul are un caracter educațional, accentul fiind pus pe creșterea accesului la programele de învățământ superior, pe diminuarea abandonului universitar, precum și a șomajului în rândul tinerilor absolvenți. Statul intervine pentru stimularea accesului la educație printr-un program de subvenții a dobânzilor și a altor cheltuieli adiacente creditului, precum și în procesul de garantare a creditelor contractate de persoanele fizice pentru acoperirea cheltuielilor eligibile din cadrul programului:

Avantaje:

- creșterea gradului de educare a tinerilor în cadrul programelor de învățământ superior;
- creșterea șanselor de inserție mai rapidă a absolvenților de studii superioare pe piața forței de muncă;
- fiscalizarea contractelor de închiriere;

- diminuarea ratei șomajului;
- diminuarea abandonului universitar;

Avantajele derulării Programului „StudentInvest” prin Fondul Roman de Contragarantare: experiența și expertiza personalului Fondului în domeniul financiar-bancar, al creditării garantării și contragarantării validată în cadrul altor programe de interes național. Impact bugetar :

Calcul subvenție pentru anul 2022 începând cu 1 iulie :

StudentInvest (subvenție 100%)		LEI
Valoare maxima garantie	50.000	
valoare medie garantie	30.000	
numar posibili beneficiari	8.333	
total finantari	312.500.000	
plafon garantii	250.000.000	
IRCC ~	4,22%	6.591.927
marja	4,00%	6.250.000
dobanda subventionata de stat	8,22 %	12.841.927
comision analiza banca	0,20 %	312.500
comision de gestiune FRC	0,40 %	500.000
Subvenție 2022		13.654.427

Programul guvernamental „FamilyStart”

Programul are un caracter socio-educational și are ca scop promovarea valorilor familiei tradiționale, încurajarea natalității, asigurarea acoperirii unui pachet minim de cheltuieli la întemeierea unei familii, creșterea gradului de educație în familii.

Statul intervine pentru stimularea accesului la educație printr-un program de subvenții a dobânzilor (75% din dobanda totală) și a altor cheltuieli adiacente creditului, precum și în procesul de acordare și garantare a creditelor contractate de persoanele fizice pentru acoperirea cheltuielilor eligibile din cadrul programului.

Avantajele derulării Programului guvernamental „FamilyStart” prin Fondul Roman de Contragarantare: experiența și expertiza personalului Fondului în domeniul financiar-bancar, al creditării garantării și contragarantării validată în cadrul altor programe de interes național.

Impact bugetar :

Calcul subvenție pentru anul 2022 începând cu 1 iulie :

FamilyStart (75% din marja este subventionata de stat)		
valoare maxima garantie	75.000	
valoare medie garantie	40.000	
numar posibili beneficiari	6.250	
total finantari	312.500.000	
plafon garantii	250.000.000	
IRCC ~	4,22%	6.591.927
marja	4,0%	6.250.000
dobanda subventionata de stat	6,16 %	9.631.445

75%		
comision analiza banca	0,20 %	312.500
comision de gestiune FRC	0,40 %	500.000
Subventie 2022		10.443.945

*Estimam ca pentru anul 2022 valoarea utilizata a plafoanelor acordate pentru programele Student Invest si Family Start va fi de aproximativ 60%. Din subventia alocata pentru anul 2022 se vor utiliza aproximativ 14.245.195,31 lei.

II. Prin stabilirea noului cuantum aferent drepturilor prevăzute de art. 128, alin. (1) din *Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, pentru copiii și tinerii pentru care s-a stabilit o măsură de protecție specială la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela, se creează premisele asigurării unei îngrijiri de calitate a copiilor din grupul țintă și asigurarea nevoilor lor de bază la un nivel decent.

Astfel, prezentul act normativ prevede majorarea alocației lunare de plasament prevăzută la art. 128 alin. (1) din *Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările ulterioare*, de la 1.20 ISR la 1,808 ISR, raportat pe de o parte la Nivelul și structura cheltuielilor totale de consum, calculate de INS pentru trimestrul III 2021, pe de alta parte la majorările propuse pentru drepturile acordate conform prevederilor legale în vigoare și asumate prin pachetul „Sprijin pentru România” copiilor din serviciile de tip rezidențial, respectiv:

- alocația de hrană – 22 lei/zi, respectiv 669 lei/lună;
- bani de nevoi personale – 5 lei/zi, respectiv 150 lei/lună;
- încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite/manuale, jucării, transport, materiale cultural-sportive – în medie 131 lei/lună.

Se asigură astfel cadrul necesar garantării unui nivel de viață decent pentru copiii aflați în sistemul de protecție specială, pentru care menținerea alături de familiile naturale nu a fost posibilă, iar statul român a devenit singurul responsabil de creșterea și îngrijirea acestora.

Prin actualizarea acestor sume, la un nivel care să reflecte în mod decent evoluțiile ascendente ale prețurilor, se poate vorbi despre asigurarea unor condiții care să permită o viață decentă și integrarea lor în societate de o manieră rezonabilă care să evite discriminarea acestora sau marginalizarea lor inclusiv din considerente de natură financiară, justificat de resursele limitate pe care statul le acordă autorităților responsabile cu creșterea și îngrijirea acestora.

2.4. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a
Impactul socio-economic al prezentului act normativ

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prin intrarea în vigoare a actului normativ va fi asigurat cadrul legal necesar pentru stimularea întemeierii familiilor și a natalității, pentru acordarea de sprijin tinerelor care își doresc copii, dar nu îi pot avea, precum și pentru acoperirea nevoilor curente ale copiilor beneficiari de măsuri de protecție specială la familii, persoane, asistenți maternali sau în servicii de tip rezidențial private, pentru care statul român este singurul responsabil pentru creșterea și îngrijirea acestora.

3.2. Impactul social

Prezentul act normativ va avea un impact pozitiv atât prin diminuarea scăderii demografice din ultimii ani, cât și prin ridicarea nivelului calității îngrijirii copiilor, răspunzându-se astfel nevoilor identificate ca urmare evoluțiilor ascendente ale prețurilor la bunuri și servicii.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

3.4. Impact macroeconomic

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impact asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) , inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2 2022	3 2023	4 2024	5 2025	6 2026	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care:	109.375	126.475	160.875	195.475	247.247	182.518
1. buget de stat, din acesta:	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
1. impozit pe profit			200	600	1.000	450
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:		17.100	51.300	85.500	136.872	72.693
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri	59.375	59.375	59.375	59.375	59.375	59.375
1. TVA colectat						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, în plus, din care:	106.304	186.295	204.001	219.937	234.279	210.378
1. buget de stat, din acesta:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii	84.444	144.761	144.761	144.761	144.761	144.761
3. asistență socială						
1. bugete locale:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli Subvenții privind comisioane si dobanzi aferente celor doua programe	21.860	41.534	59.240	75.176	89.518	88.746

4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	3.071	-59.820	-43.126	-24.462	12.968	-27.860
a) buget de stat	3.071	-59.820	-43.126	-24.462	12.968	-27.860
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Pentru copiii cu măsura plasamentului la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela, valoarea medie a sumei acordate în prezent este de 697,6 lei/lună/copil (630,6 lei/lună pentru copil fără dizabilități și 945,9 lei/lună pentru copilul cu dizabilități). Diferența între suma acordată în prezent și suma propusă prin proiectul de act normativ, ținând cont de faptul că pentru copiii cu dizabilități suma se majorează cu 50%, este în medie de 353,34 lei/copil/lună pentru copiii aflați la AMP, 335,27 lei/copil/lună/pentru copiii aflați la rude/familii/persoane și 331,59 lei/copil/lună pentru copii aflați în servicii de tip rezidențial private. Impactul financiar pentru copiii plasați la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela (35.085 copii din care 5.367 cu dizabilități), pentru o lună a anului 2022 este de -12.063 mii lei asupra bugetului de stat și pentru 7 luni va fi de -84.444 mii lei. Pentru perioada 2023 - 2026 estimăm menținerea numărului de beneficiari astfel că impactul financiar asupra bugetului de stat va fi de -144.761 mii lei pe an.					
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din <i>Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice</i> , cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea						

bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ:

a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:

- va fi modificată *Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare*;

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:
- ordin comun norme de aplicare ale prezentei Ordonanțe de Urgență a Guvernului, modalitățile și condițiile de acordare, condițiile de eligibilitate ale băncilor și ale persoanelor fizice beneficiare ale creditului precum și regulile de gestionare a garanțiilor pentru creditele acordate.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

a) descrierea impactului legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

b) prezentarea normelor cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații- Nu e cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu e cazul

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

Nu este cazul

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației

publice locale. Prezentul act normativ a fost transmis spre consultare Asociației Municipiilor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Comunelor din România și Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Nu este cazul.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ a avizat proiectul prezentului act normativ prin avizul nr.750/2022. b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social a avizat proiectul prezentului act normativ prin avizul nr.3988/2022. d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi
6.6. Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea prezentului act normativ Transparența prezentului act normativ a fost asigurată potrivit art. 7 alin. (2) din <i>Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică</i>, republicată, fiind publicat pe site-ul MFTES, https://www.mfamilie.gov.ro/ , începând cu data de 23.06.2022.
7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 8-a Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea prezentului act normativ
8.1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ Nu este cazul
8.2. Alte informații Nu este cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind aprobarea programelor guvernamentale „StudentInvest” și „FamilyStart”, precum și pentru modificarea art. 128 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ